

ESKIL NIELSEN · ADVOKATFIRMA

Advokat Eskil Nielsen (H)
Overgaden Neden Vandet 9C,1.
1414 København K
Tlf. 33 15 17 86
E-mail en@enlaw.dk
J.nr. 18176

13. januar 2026

K L A G E S K R I F T

Som advokat for

Foreningen Bornholm
CVR-nr. 31386608
C/O Elisabeth Falk
Storegade 25
3740 Svaneke
(Advokat Eskil Nielsen)

indklager undertegnede

Bornholms Regionskommune
CVR: 26 69 63 48
Bornholms Regionskommune
Landemærket 26
3700 Rønne

for Planklagenævnet, hvor jeg på vegne klager nedlægger følgende

PÅSTAND

Bornholms Regionskommunes afgørelse af 18. december 2025 om endelig vedtagelse af kommuneplantillæg nr. 32 og lokalplan nr. 140 for et sommerhusområde ved Gedebakkevej ophæves.

INDHOLD

I. SAGENS TEMA	2
II. FORELØBIG KLAGE	3
III. OPSÆTTENDE VIRKNING	3
IV. SAGSFREMSTILLING OG ARGUMENTATION	3
1. BRK tilsidesætter den faglige, saglige vurdering, der er foretaget af de kompetente administrative enheder. Ugyldighed	4
2. Nedenfor meddeler Foreningen Bornholm uddybende og mere specifikke bemærkninger til forslagene	8
a. Forvaltningens faglige skøn om foretagelse af undersøgelser var sagligt og rigtigt ..	8
b. Byggeri af sommerhuse i planområdet ud fra planforslagene vil efter Foreningen Bornholms opfattelse udgøre en klar overtrædelse af planhabitatbekendtgørelsen § 7, stk. 1, nr. 1	9
V. OM KLAGEBERETTIGELSE	14

I. SAGENS TEMA

- 1 Foreningen Bornholm gør gældende, at BRK har vedtaget planerne for sommerhusområdet ved Gedebakkevej i strid med egne faglige enheders anbefalinger, idet nødvendige artsregistreringer og miljøundersøgelser ikke blev gennemført efter de herfor gældende normer. Miljøvurderingen er derfor mangelfuld og ikke udarbejdet i overensstemmelse med gældende faglige krav. Planerne indebærer en væsentlig risiko for forringelse eller ødelæggelse af levesteder for beskyttede arter som stor vandsalamander og lærkefalk i strid med habitatreglerne. Desuden kolliderer planerne med BRK's egne retningslinjer for Grønne Danmarkskort og naturbeskyttelsespolitik, da området udgør en potentiel økologisk forbindelse.
- 2 På denne baggrund gør Foreningen Bornholm gældende, at planerne er ugyldige og bør ophæves.

II. FORELØBIG KLAGE

- 3 Klagen er foreløbig. Foreningen Bornholm forbeholder sig i det hele at fremkomme med yderligere anbringender, bevisligheder, bemærkninger mv., herunder også supplerende bemærkninger om opsættende virkning.

III. OPSÆTTENDE VIRKNING

- 4 Foreningen Bornholm anmoder i medfør af planlovens § 60a om, at Planklagenævnet beslutter, at den meddelte endelige vedtagelse af kommuneplantillægget og lokalplanen tillægges opsættende virkning, således at planerne ikke må udnyttes, før Planklagenævnets afgørelse i sagen foreligger.
- 5 Foreningen Bornholm henviser herved til, at en udnyttelse af de ved planerne skabte rammer må antages at have irreversible konsekvenser i form af skade på de naturværdier, lovgivningen tilsigter at beskytte. Er der først bygget sommerhuse på planområdet – hvad planerne tilsigter – må det antages, at det kun med en meget betydelig omkostning vil være muligt at retablere de af bebyggelsen ødelagte naturværdier til den oprindelige tilstand. Der henvises herom til fremstillingen nedenfor. Omvendt ses der ikke særlige hensyn, der taler for, at en udnyttelse af rammerne ved et byggeri påbegyndes inden Planklagenævnets afgørelse foreligger i sagen.
- 6 I forhold til Planklagenævnets praksis henvises til nævnets afgørelser af 25. august 2025, j.nr. 25/05527. Foreningen Bornholm gør gældende, at de i afgørelsen anførte hensyn helt tilsvarende gør sig gældende i nærværende sag.

IV. SAGSFREMSTILLING OG ARGUMENTATION

- 7 Foreningen Bornholm påklager herved i medfør af § 58 i LBK nr 572 af 29/05/2024 om planlægning Bornholms Regionskommunes ("BRK") endelige vedtagelse den 18. december 2025 af kommuneplantillæg nr. 32 og lokalplan nr. 140 for et sommerhusområde ved Gedebakkevej, Vestre Sømarken ("planforslagene") (**bilag 1**) med påstand som anført ovenfor.
- 8 Nærværende klager følger i det væsentlige et høringssvar afgivet af Foreningen Bornholm i forbindelse med behandlingen af planforslagene.
- 9 Til støtte for klagen henviser Foreningen Bornholm til følgende:

1. BRK tilsidesætter den faglige, saglige vurdering, der er foretaget af de kompetente administrative enheder. Ugyldighed.

- 10 Kommunen naturmyndighed har vurderet, at det ikke kan udelukkes, at planlægningen omfattet af planforslagene kan få betydning for bilag IV-arterne (flagermus, markfirben og padder) og deres levesteder, da arterne er registreret relativt tæt på planområdet. Vurderingen var, at planområdet kan udgøre potentielle levesteder. Vurderingen hang sammen med, at naturmyndigheden anså, at der ikke umiddelbart er noget, der begrænser eller forhindrer bilag IV-arterne i at bevæge sig fra registreringsstedet til planområdet. Der henvises herom til følgende uddrag af referat af BRK's kommunalbestyrelses behandling af dagsordenspunkt 24 den 26. juni 2025 (bilag 2):

”Sommerhusområdet ved Gedebakkevej

Sideløbende med planarbejdet er der blevet afholdt en høring af relevante myndigheder for at få afklaret, om planlægningen vil medføre væsentlige påvirkninger på det bestående miljø, og herved er omfattet af miljøvurderingslovens krav om miljørapport. I forbindelse med høringen har kommunens naturmyndighed indkommet med et høringssvar ift. EU beskyttede dyrearter (bilag IV-arter). Det vurderes, at det ikke kan udelukkes, at planlægningen kan få betydning for bilag IV-arterne (flagermus, markfirben og padder) samt deres levesteder, da arterne er registreret relativt tæt på planområdet. Det vurderes således, at planområdet kan udgøre potentielle levesteder, idet der ikke umiddelbart er noget, der begrænser eller forhindrer bilag IV-arterne i at bevæge sig fra registreringsstedet til planområdet.

Administrationen har på ovenstående baggrund truffet afgørelse om, at der skal udarbejdes en miljørapport. Til denne vil det være nødvendigt at foretage artsregistreringer bilag IV-arter inden for planområdet. Sådanne registreringer skal foretages på bestemte tidspunkter i løbet af sommerhalvåret. Artsregistreringerne skal afdække, om bilag IV-arterne findes inden for området, så planlægningen kan tilpasses, hvis dette er tilfældet.

Praksis på miljøvurderingsområdet ændres løbende, og den er gennem de seneste år er blevet skærpet markant, særligt ift. bilag IV-arter. Praksisændringerne på miljøvurderingsområdet har bl.a. medført, at flere sager end tidligere falder ud til miljøvurderingspligt, med en længere sagsbehandlingstid til følge. Dette er bl.a. tilfældet ift. planlægningen for sommerhusområdet ved Gedebakkevej, som nu skal miljøvurderes, hvilket umiddelbart ikke havde været tilfældet efter den tidligere praksis.

Muligheden for at planlægge for det pågældende sommerhusområde er tidsbegrænset, da det landsplandirektiv, som har udlagt området, bortfalder den 15. januar 2026. Det vil ikke være muligt lave en miljøvurdering inden for den tilgængelige tidsramme. Administrationen har derfor rettet

henvendelse til Plan- og Landdistriktsstyrelsen ift. at få afklaret, om fristen kan ændres eller udskydes. Styrelsen har svaret, at de hverken kan dispensere fra fristen eller har planer om at ændre fristen gennem en ændringsbekendtgørelse.

På denne baggrund er det administrationens vurdering, at det vil være mest hensigtsmæssigt at standse planlægningen, da det ikke vil være muligt at gennemføre de lovpligtige processer inden for tidsrammen.” (min understregning)

- 11 Det fremgår, at administrationen under BRK på anførte baggrund i medfør af miljøvurderingsloven § 8, stk. 1, 3), har truffet afgørelse om, at der skal udarbejdes en miljøvurdering Administrationen henviste til, at det vil være nødvendigt at foretage artsregistreringer bilag IV-arter inden for planområdet.
- 12 Administrationen udtalte samtidig, at sådanne registreringer skal foretages på bestemte tidspunkter i løbet af sommerhalvåret. Artsregistreringerne skal afdække, om bilag IV-arterne findes inden for området, så planlægningen kan tilpasses, hvis dette er tilfældet. Det var derfor administrationens vurdering, at det ville være mest hensigtsmæssigt at standse planlægningen, da det ikke var muligt at gennemføre de lovpligtige processer inden for tidsrammen.
- 13 Et flertal i Kommunalbestyrelsen underkendte imidlertid administrationens indstilling på kommunalbestyrelsesmødet den 26. juni 2025 og besluttede, at planlægning af planforslaget derfor skulle fortsættes.
- 14 **Den miljørapport, der foreligger som grundlag for vedtagelsen er således udarbejdet uden at foretage artsregistreringer bilag IV-arter inden for planområdet som foreskrevet af administrationen. Sådanne registreringer skal – ifølge administrationen foretages på bestemte tidspunkter i løbet af sommerhalvåret. Artsregistreringerne skal afdække, om bilag IV-arterne findes inden for området, så planlægningen kan tilpasses, hvis dette er tilfældet. I og med, at registreringerne i miljørapporten således må antages at være foretaget uden overholdelse af de ifølge administrationen gældende normer herfor, er planerne ikke tilblevet i overensstemmelse med reglerne herfor, og beslutningen er derfor ugyldig.**
- 15 Tilsidesættelsen sker ifølge referatet fra kommunalbestyrelsesmødet uden begrundelse, og uden at et fagligt modhold til administrationens indstilling er fremlagt eller på nogen måde godtgjort.
- 16 Det passerende skal ses i lyset af, at miljøvurderingsloven, som er baseret på EU-retten, er omfattet af forsigtighedsprincippet i medfør af EU-traktaten, art. 191, hvorefter

”Unionens politik på miljøområdet tager sigte på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i Unionen. Den bygger på forsigtighedsprincippet...”.

- 17 Det passerende skal også vurderes under hensyn til, at eftersom der er risiko for påvirkning (f.eks. byggeri/vandring/forstyrrelse) af en bilag IV-art, vil det efterfølgende ikke være tilstrækkeligt, at der blot er ”kigget” på eksisterende data”. I stedet skal der foretages en målrettet undersøgelse med dokumentation, jf. gældende vejledninger herom.
- 18 En beslutning, der tilsidesætter et sagligt, fagligt skøn uden et modstående fagligt grundlag, strider mod almindelige principper og forsigtighedsprincippet.
- 19 Ud fra det foreliggende – og uden et dokumenteret fagligt modhold – er der på denne baggrund derfor grund til at antage, at kommunalbestyrelsens beslutning om at underkende den sagligt kompetente administrative enhed ikke er sagligt funderet i de hensyn, der ligger til grund for miljøvurderingsloven, som BRK er retligt pligtig af følge ved planlægningen.
- 20 Konkret underkender BRK administrationens indstilling om at standse planlægningen og lader derved andre hensyn vægte højere end den lovpligtige beskyttelse af stor vandsalamander (på Habitatdirektivets bilag 4 og Bernkonventionens Liste II) og lærkefalken. Lærkefalken er yderst sjælden (ifølge DOF med måske lidt mere end 20-30 ynglende par i Danmark optalt 2014-2017)¹ og på IUNC’s (International Naturbeskyttelsesorganisation) rødliste.
- 21 Til yderligere belysning fremlægges som **bilag 3** et internt dokument udarbejdet af BRK og dateret den 13. juni 2025. Dokumentet indeholder en gennemgang af administrationens overvejelser. Det fremgår bl.a. af afsn. 7 i dokumentet, at administrationen har haft fokus på fristen i landsplandirektivet den 15. januar 2026. Dette er også reflekteret i beslutningen af 26. juni 2025 citeret ovenfor.
- 22 Fra referatet fra behandlingen af forslaget om endelig vedtagelse i kommunalbestyrelsen den 18. december 2025² (dagsordenspunkt 9) citeres følgende:

”Sammenfattende redegørelse - Miljøvurdering

¹ <https://dofbasen.dk/danmarksfugle/art/03100>

² [Kommunalbestyrelsen - kommunalbestyrelsessalen, Landemærket 26, Rønne](#)

Administrationen har på baggrund af de indkomne høringssvar ikke fundet nogen anledning til at ændre i de vurderinger, som er foretaget i miljørapporten. Udkast til den sammenfattende redegørelse er vedlagt som bilag 7.

Den sammenfattende redegørelse til miljørapporten behandler de indkomne høringssvar i forhold til miljørapporten. Miljørapporten redegør for, at der vil være miljømæssig påvirkning af natur og landskab ved vedtagelse af planforslagene, men at der samtidigt er indarbejdet bestemmelser og afværgeforanstaltninger for at reducere påvirkningen.

Der gøres opmærksom på, at en miljørapport alene har til formål at belyse de miljømæssige konsekvenser, der er forbundet med vedtagelsen af en plan. Planer kan derfor (med nogle få undtagelser) vedtages, selvom der vurderes at være væsentlige miljømæssige konsekvenser forbundet hermed. Det er en politisk afvejning, om disse konsekvenser kan accepteres.

- 23 Det bemærkes, at planerne ikke kan vedtages, hvis konsekvenserne er direktivstridige, jf. nærmere nedenfor om planhabitatbekendtgørelsen. Det bemærkes også, at planerne ikke kan vedtages, hvis der ikke foreligger et grundlag herfor i form af miljøvurderinger, der lever op til de faglige normer herfor.

”Tidsbegrænset planlægningsmulighed

Sommerhusområdet ved Gedebakkevej er udpeget i landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen. Muligheden for at planlægge for de udpegede sommerhusområder bortfalder den 15. januar 2026.

Hvis planlægningen for sommerhusområdet ikke er vedtaget og offentlig bekendtgjort inden fristen, fortabes planlægningsmuligheden.

- 24 Ud fra det foreliggende indikerer dette også, at beslutningen er forårsaget af, at undersøgelserne ikke kunne foretages så betids, at tidsfristen i forhold til at Landsplandirektivet udløb den 15. januar 2026 kunne holdes. Er lokalplanen ikke vedtaget endeligt inden tidsfristens udløb, bortfalder muligheden for at anvende planområdet til sommerhusbyggeri, hvad der kan have været en politisk motiveret interesse for fra BRK's side. En sådan politisk motiveret interesse må ikke påvirke det saglige skøn over, hvilke undersøgelser der bør foretages af hensyn til miljøet. Er beslutningen motiveret på denne måde, så er den ikke blot forkert, men også retsstridig.
- 25 På dette grundlag gør Foreningen Bornholm gældende, at planforslagene er tilblevet i strid med miljøvurderingsloven og derved ugyldige.

2. Nedenfor meddeler Foreningen Bornholm uddybende og mere specifikke bemærkninger til forslagene

a. Forvaltningens faglige skøn om foretagelse af undersøgelser var sagligt og rigtigt

- 26 BRK har udarbejdet miljørapporten uden at foretage de undersøgelser, administrationen fagligt set fandt var nødvendige i henhold til miljøvurderingsloven. Der er således ikke som grundlag for planforslagene foretaget de fornødne, grundige screeninger for mulige forekommende truede arter, som efter vurdering var pligtige. Der foreligger heller ikke en redegørelse for de nødvendige, gennemarbejdede afværgeforanstaltninger, udarbejdelse af nødvendige forvaltningsplaner og overvågningsprogrammer bl.a. til sikring af opretholdelse af yngle- og levested for stor vandsalamander og lærkefalk.
- 27 Foreningen Bornholm finder det på den baggrund **meget kritisabelt**, at BRK har fremsat et planforslag om sommerhusbyggeri i en potentiel økologisk forbindelse, hvor mindst to totalfredede arters levesteder forsvinder.
- 28 Foreningen Bornholm henviser herved til, at skovbevoksningen i planområdet vil blive meget fragmenteret og udsat for stor stormfaldsrisiko og derved blive væsentlig forringet som spredningskorridor for mange arter.
- 29 Der er i området registreret stor vandsalamander, som er på EU's habitatdirektivets bilag 4. Arten og dens levesteder må ikke ødelægges eller forringes og er dermed strengt beskyttet.
- 30 De afværgeforanstaltninger, der indgår i planforslagene, er efter Foreningen Bornholms opfattelse **ikke** tilstrækkelige til opretholdelse af værdi som fortsat økologisk forbindelse for bl.a. padder og lærkefalk.
- 31 Foreningen Bornholm finder det meget kritisabelt, at BRK ikke har udarbejdet en langsigtet forvaltningsplan for bevarelse af stor vandsalamander og dens levested samt et overvågningsprogram for at sikre, at afværgeforanstaltningerne vedligeholdes.
- 32 Der bør udarbejdes en forvaltningsplan og et overvågningsprogram – godkendt af fagligt kompetente, uvildige eksperter.
- 33 BRK har desuden heller ikke angivet retningslinjer for, hvem der har handlepligt og tilsynspligt med, at stor vandsalamanders levested fremadrettet ikke forringes.

b. Byggeri af sommerhuse i planområdet ud fra planforslagene vil efter Foreningen Bornholms opfattelse udgøre en klar overtrædelse af planhabitatbekendtgørelsen § 7, stk. 1, nr. 1.

- 34 Der er registret lærkefalk i området. Lærkefalken er en truet og sjælden art i Danmark. BRK konkluderer, at vedtagelsen af planforslag kun truer lærkefalken i mindre væsentlig grad pga. stillede vilkår om afværgeforanstaltninger.
- 35 Foreningen Bornholm finder ikke, at BRK's afværgeforanstaltninger i forhold til lærkefalken er omfattende nok til, at sikre yngle og levested for falken. Der vil efter Foreningen Bornholms opfattelse være tale om en væsentlig forringelse af yngle og levested for Lærkefalken. For en sjælden art som lærkefalken bør man (evt.) iværksætte beskyttende foranstaltninger, ikke afværge forringelser.
- 36 Foreningen Bornholm finder det bemærkelsesværdigt, at BRK i Miljøvurderingen generelt og uden faglig dokumentation ændrer en status fra væsentlig påvirkning af en truet art, til en uvæsentlig påvirkning med begrundelse i stillede afværgevilkår, som efter Foreningen Bornholms opfattelse er utilstrækkelige og mangelfulde.
- 37 Det fremstår for Foreningen Bornholm som om, at BRK på grund af tidsfristen for vedtagelse af planforslaget og deraf manglende tid og ressourcer **nedtoner de væsentlige påvirkninger** på flora og fauna, der er beskrevet i miljøvurderingsrapporten.

1. Generelle bemærkninger til planforslaget.

- 38 Lokalplanområdet omfatter et skovbevokset areal på ca. 2,2 ha, der er beliggende 350-400 m fra kysten i området Sømarken, og er en del af matr.nr. 103a Pedersker – altså inden for kystnærhedszonen.
- 39 Arealet foreslås ved kommuneplantillæg nr. 32 overført fra Landzone til Sommerhusområde i henhold til et landsplandirektiv fra 13 december 2021, hvor det blev muligt for kommuner at udlægge og omplacere sommerhusområder i Kystnærhedszonen.
- 40 Det påtænkte nye sommerhusområde er udpeget som en del af det Grønne Danmarkskort til "potentiel økologisk forbindelse". Retningslinjerne for udpegningen indebærer, "*at Potentielle*

økologiske forbindelser skal så vidt muligt friholdes for ny bebyggelse, tekniske anlæg og anden anvendelse, der kan forringe mulighederne for at etablere nye naturområder og sammenhænge mellem eksisterende naturområder”.

- 41 Planforslaget, der muliggør udstykning og opførelse af 9 sommerhuse ved Gedebakkevej, strider således direkte mod BRK's egne retningslinjer. Foreningen Bornholm finder det derfor endog yderst kritisabelt, at BRK alligevel har vedtaget Kommuneplantillæg nr. 32 og planforslaget.
- 42 Sommerhusbyggeriet i planområdet vil uden tvivl efter Foreningen Bornholms opfattelse **for**ringe yngle og levestedet for især lærkefalk, stor vandsalamander og andre arter, der benytter korridoren, jf. ovenfor.
- 43 Vedtagelsen af planforslaget om sommerhusbyggeri i et område med store naturværdier og økologiske potentielle forbindelser, er også direkte i strid med BRK's egen Naturbeskyttelsespolitik, der på BRK's hjemmeside er formuleret således:
- Der økonomiseres langsigtet med naturressourcerne. Naturtilstande, som ikke kan fornyes eller erstattes- beskyttes mod forringelse.
 - Et repræsentativt udvalg af de forekommende naturtyper og et arts- og individuelt dyre-og planteliv bevares og udbygges gennem aktive beskyttelsesforanstaltninger og ved naturgenopretning.
 - Værdifulde kulturskabte naturtyper, landskaber og geologiske dannelser plejes og beskyttes.
 - Økologiske forbindelser sikres, bevares og udbygges.
- 44 Udpegningen af området som en potentiel økologisk forbindelse / spredningskorridor falder godt i tråd med BRK's naturpolitik. Men i samme åndedrag ødelægges BRK korridoren ved vedtagelse af planforslaget. Efter Foreningen Bornholms opfattelse vægter BRK derved bevidst en tvivlsom økonomisk gevinst højere, end ansvaret for at opretholde den lovmæssige beskyttelse af en art på habitatdirektivets bilag 4, en sjælden rødlisteart og naturværdierne.

2. Bemærkninger til miljøvurderingen³

³ <https://bornholm.viewer.dkplan.niras.dk/media/qjyinmr/miljoevurdering-af-forslag-til-kommuneplantillaeg-nr-32-og-lokalplan-nr-140-for-et-sommerhusomraade-ved-gedebakkevej.pdf>

- 45 Planforslaget fastlægger, hvordan sommerhusgrundene skal placeres i området under hensyntagen til områdets natur og landskabelige værdier. Efter en screening for miljøvurderingspligt konkluderes, at planforslagene påvirker både fredede arter og selve arealet.
- 46 Men hensyn til påvirkning af skovarealet i planområdet konkluderer BRK i Miljøvurderingen s. 23, at en realisering af planen vil medføre en påvirkning af skovarealerne, men at påvirkningen vil være mindre væsentlig.
- 47 Dette kan efter Foreningen Bornholms opfattelse ikke lægges til grund. Der er meget stor risiko for stormfald i den resterende skov. Planområdet ligger kun ca. 350 m fra kysten og vil være udsat for stormfald i mange år frem efter indgrebet. Hugst til sommerhusgrunde og adgangsveje vil gøre bevoksningen fragmenteret og dermed meget ustabil, uagtet at der efterlades smalle skovbevoksede bæltter.
- 48 Stamtallet i planområdet vil løbende mindskes både ved stormfald og ved skovning af risikotræer omkring huse og veje. Risikotræer, der er til fare for mennesker, bygninger og veje, vil altid blive skovet væk, uanset et vilkår om forbud mod hugst.
- 49 Vilkåret om, at der kun må fældes skov indenfor 5 m fra huset, vil ikke være nok til at sikre skovbæltterne, og det er en fejlkonklusion fra BRK's side, at påvirkningen ved bibeholdelse af smalle skovbæltter vil gøre påvirkningen mindre væsentlig.
- 50 Foreningen Bornholm finder, at påvirkningen på skovarealet vil være væsentlig, og at skovområdet på sigt ikke kan opretholde sin værdi som potentiel økologisk forbindelse. Derved forringes fredede arters leve, yngle og opholdssteder i væsentlig grad, og det er ulovligt.
- 51 Planområdet er som nævnt ovenfor en del af et større område, der er udpeget som en potentiel økologisk spredningskorridor med stor naturværdi, og er et relativt uforstyrret naturområde mellem to bebyggede sommerhusområder.
- 52 BRK konkluderer selv på den baggrund i Miljøvurderingen s. 24 og 25 ”at planlægningen for et sommerhusområde forringer de eksisterende naturværdier og naturmæssige sammenhænge i området” og ”vil medføre, at et i dag relativt uforstyrret naturområde vil blive forringet som naturområde og som spredningskorridor.” (min understregning)

- 53 Den konklusion er Foreningen Bornholm enig i, men til gengæld er Foreningen Bornholm ikke enig i, at BRK's foranstaltninger for at afbøde de skadelige påvirkninger på naturværdier og spredningskorridor er nok til at konkludere, at der så er tale om en mindre væsentlig forringelse. Det er Foreningen Bornholms opfattelse, at væsentlige påvirkninger på flora og fauna, der reelt er beskrevet i miljøvurderingen, derved undervurderes.

3. Bemærkninger til screening af planområdet – skovfirben, stor vandsalamander og flagermus

- 54 I forbindelse med udarbejdelse af planforslagene har BRK's egne medarbejdere foretaget screeninger for markfirben og padder, og en ekstern konsulent har foretaget flagermusundersøgelsen. BRK har ved screeningen af området registreret skovfirben, stor vandsalamander, og flagermuskonsulenten registrerede flere forskellige flagermusarter. Larver af stor vandsalamander er registreret i et lille vandhul (nr. 2 på kortbilag s.15) 27 meter vest for planområdet.
- 55 Stor vandsalamander og flagermus er strengt beskyttet af EU'S Habitatdirektiv. Der er forbud mod at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV a, jf. planhabitatbekendtgørelsen § 7, stk. 1, nr. 1.
- 56 BRK vurderer på baggrund af besigtigelser af planområdet og på baggrund af trafikdræbte vandsalamander på Gedebakkevej samt andre observationer i området, at de skovbevoksede dele tæt på vandhullet kan udgøre et rasteområde for stor vandsalamander.
- 57 For at sikre den økologiske funktionalitet af stor vandsalamanders rasteområde inden for planområdet, stiller BRK et vilkår om, at dødt ved og stammer ved klargøring af arealer til veje og bygninger, skal efterlades i de tilgrænsende skovarealer.!
- 58 Herudover skal hver matrikel anlægge en bunke dødt ved på ca. 4 m træaffald til naturligt henfald.
- 59 Med de to vilkår om afværgeforanstaltninger finder BRK, at rasteområdets økologiske funktionalitet som potentielt rasteområde for stor vandsalamander kan opretholdes.
- 60 Det er Foreningen Bornholm ikke enig i.

- 61 Rasteområdet bliver på sigt ødelagt både af menneskelige forstyrrelser og reduktion af skovtræer. Der er ikke stillet vilkår om, hvordan mængden af dødt ved fremover skal opretholdes, når bunken er rådnet op, og hvem der skal sørge for, at der til stadighed er dødt ved, og i hvor mange år frem.
- 62 Det er sandsynligt, at det meste efterladte ved alligevel over tid havner i sommerhusenes brændeovne. Der er i planforslagene da heller f.eks. angivet ikke et program for kontrol af, om nævnte mængder dødt ved faktisk forefindes på matriklerne, og hvor ofte skal en kontrol foretages.
- 63 Der er ikke udarbejdet en langsigtet forvaltningsplan for bevarelse af stor vandsalamander og dens levested, udarbejdelsen af et overvågningsprogram for at sikre at afværgeforanstaltningerne bliver overholdt.
- 64 Det finder Foreningen Bornholm meget kritisabelt.
- 65 Indtil en handleplan og et overvågningsprogram er udarbejdet og godkendt af faglig kompetente uvildige eksperter, finder Foreningen Bornholm, at byggeri af sommerhuse i planområdet være en klar overtrædelse af habitatdirektivet. Der må henses til, at larver af stor vandsalamander er fundet kun 27 m uden for planområdet og med stor sandsynlighed migrerer inden for planområdet.
- 66 Foreningen Bornholm finder, at der ikke kan være tvivl om, at planområdet er et potentielt rasteområde for stor vandsalamander.

4. Bemærkninger til screening af planområdet – Lærkefalken

- 67 BRK har ud over egen screening gennemgået tilgængelige databaser og ved en forespørgsel til DOF Bornholm fået oplyst, at lærkefalken er velkendt som ynglefugl i Vester Sømarken. Lærkefalken er meget sjælden i Danmark, og den er på den danske rødliste over kritisk truede arter (CR). Lærkefalken er gentagne gange registreret som ynglefugl i området, og tilgængelige data indikerer sandsynlig yngelaktivitet.
- 68 BRK vurderer bl.a. på baggrund af ovenstående i miljøvurderingen s. 24, at vedtagelsen af planforslagene:

”vil medføre en påvirkning på den eksisterende forekommende flora og fauna i området, og at det potentielt vil kunne have væsentlig påvirkning af lærkefalken.”

69 Foreningen Bornholm finder ikke, at BRK's afværgeforanstaltninger i forhold til lærkefalken er tilstrækkelige til, at der kun er tale om en mindre væsentlig forringelse. Der vil være tale om en væsentlig forringelse af yngle- og levested for lærkefalken.

70 Det bemærkes, at effektiviteten af afværge- og beskyttelsesforanstaltninger efter EU-retten praksis skal dokumenteres og være konkret realiseret eller konkret dokumenterbar, før en plan eller et projekt kan godkendes uden at der konstateres overtrædelse af habitatdirektivets krav. Dette følger af EU-Kommissionens officielle vejledning (Meddelelse fra Kommissionen C 437(2021),⁴ som fastslår:

”Som EU's øvrige miljølovgivning er habitatdirektivet baseret på forsigtighedsprincippet, dvs. at manglende videnskabelig dokumentation for en aktions væsentlige negative virkninger ikke kan anvendes som begrundelse for godkendelse af den pågældende aktion. Når forsigtighedsprincippet anvendes på proceduren efter artikel 6, stk. 3, indebærer det, at det skal påvises, at der ikke sker nogen negativ indvirkning på Natura 2000-lokaliteter, inden en plan eller et projekt kan godkendes. Hvis der med andre ord ikke er vist for, om der vil være negative virkninger, kan planen eller projektet ikke godkendes.” (min understregning).

71 Det betyder, at effekten af sådanne foranstaltninger skal være påvist før godkendelse af planen eller projektet. Beskyttelsesforanstaltninger skal være reelt implementerede for at være i overensstemmelse med artikel 6 i Habitatdirektivet.

--oo0oo--

72 Foreningen Bornholm gør gældende, at der på grundlag af det anførte er så væsentlige retlige mangler i relation til tilblivelsen af og grundlaget for planerne, at disse må anses for ugyldige, således at beslutningerne om endelig vedtagelse af planerne må ophæves i overensstemmelse med Foreningen Bornholms påstand.

V. OM KLAGEBERETTIGELSE

73 Foreningen Bornholm gør gældende, at foreningen er klageberettiget i medfør af planloven § 59, idet foreningen har retlig interesse i sagen. Der bør herved henses til, at foreningen som

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC1028\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC1028(02))

hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø og varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen. Foreningen har historisk haft en stor betydning for bevaring af kulturhistorisk vigtige bygninger og landskaber og naturskønne områder på Bornholm af national betydning. Om foreningens formål henvises til vedtægtens⁵ § 3, som er sålydende:

- 74 Foreningens formål er at styrke og udbrede interessen for de naturskønne og historisk minderværdige steder og bygninger på Bornholm og arbejde for, at disse steder bliver bevaret, fredet og gjort alment-tilgængelige for publikum. Det gælder alle offentligt ejede og om muligt privat ejede steder.
- 75 Om foreningens virke henvises til foreningens hjemmeside.⁶
- 76 Det er overfor undertegnede oplyst, at foreningen p.t. har ca. 250 medlemmer,

København, den 13. januar 2025

ESKIL NIELSEN

Bilag, der fremlægges i kopi:

- Bilag 1 Meddelelse af 19. december 2025 om BRK's endelige vedtagelse den 18. december 2025 af kommuneplantillæg nr. 32 og lokalplan nr. 140 for et sommerhusområde ved Gedebakkevej, Vestre Sømarken
- Bilag 2 Referat af BRK's kommunalbestyrelses behandling af dagsordenspunkt 24 den 26. juni 2025
- Bilag 3 Internt dokument udarbejdet af BRK og dateret den 13. juni 2025

⁵ <https://foreningenbornholm.dk/vedtaegter/>

⁶ <https://foreningenbornholm.dk/om-os/>